

บันทึก

เรื่อง การตั้งตำแหน่งรองปลัดกระทรวง

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องการตั้งตำแหน่งรองปลัดกระทรวงให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็น โดยหนังสือที่ ๑๐๗๙๙/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ ความว่า สำนักงาน ก.พ. รายงานว่า ในการประชุม ก.พ. เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ศกนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องการจัดตั้งอัตราชั้นพิเศษ ตำแหน่งรองปลัดกระทรวงฝ่ายปราบปรามในสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งยังเป็นปัญหาในข้อกฎหมายอยู่ กล่าวคือ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า “กระทรวงหนึ่ง ๆ นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ให้มีปลัดกระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาราชการประจำของกระทรวงรองจากรัฐมนตรี และรับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวงและบังคับบัญชาสำนักงานปลัดกระทรวง

ถ้ากระทรวงใดมีราชการประจำมาก จะให้มีรองปลัดกระทรวงหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือทั้งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งราชการแทนปลัดกระทรวงก็ได้

ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ”

ก.พ. เห็นว่า เจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้น่าจะต้องการให้ในกระทรวงหนึ่งมีตำแหน่งปลัดกระทรวงหนึ่งคน และถ้ามีราชการประจำมากก็ให้มีรองปลัดกระทรวง หรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงได้ตำแหน่งละหนึ่งคน หรือจะมีทั้งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวงด้วยก็ได้ แต่คงมีได้เพียงตำแหน่งละหนึ่งคน ทั้งนี้ก็เพื่อสะดวกแก่การบังคับบัญชาและสั่งราชการ แต่โดยที่ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้กำหนดจำนวนไว้แต่ตำแหน่งปลัดกระทรวงว่ามีหนึ่งคน แต่ตำแหน่งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวงมิได้กำหนดจำนวนไว้ว่ามีกี่คน จึงยังเป็นปัญหาว่า กระทรวงมหาดไทยจะมีตำแหน่งรองปลัดกระทรวงเกินกว่าหนึ่งตำแหน่งได้หรือไม่ ก.พ.จึงลงมติให้นำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความต่อไป ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาทั้งตำแหน่งรองอธิบดีและผู้ช่วยอธิบดีตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ด้วย

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงส่งเรื่องนี้ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นตามความประสงค์ของ ก.พ. ต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว

เห็นว่า บทบัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีข้อความอันอาจพิจารณาเทียบเคียงได้กับปัญหาตามที่หารือมานี้ อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ประการ ประการหนึ่ง กฎหมายได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งเกี่ยวกับจำนวนบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งเช่น มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า แต่ถ้าสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวงใดมีราชการมาก จะให้มีผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้. อีกประการหนึ่ง กฎหมายมิได้บัญญัติกำหนดจำนวนบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งไว้โดยชัดแจ้ง เช่น มาตรา ๘ และมาตรา ๑๕ ก็ได้บัญญัติว่าให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีช่วยการหรือรัฐมนตรีสั่งราชการได้กี่คน และมาตรา ๔๑ ก็ได้บัญญัติว่าให้มีปลัดอำเภอได้กี่คน ในกรณีที่กฎหมายได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งแล้วก็ไม่มีปัญหาอะไร ปัญหาคงมีเฉพาะในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติกำหนดจำนวนไว้โดยชัดแจ้งเท่านั้น สำหรับในกรณีหลังนี้เมื่อได้พิเคราะห์มาตรา ๘ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๔๑ แล้ว ก็อาจเห็นได้ว่าถ้าตีความไปในทางที่ว่า กระทรวงหนึ่งจะมีรัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสั่งราชการได้เพียงคนหนึ่ง และในอำเภอหนึ่งอาจมีปลัดอำเภอได้แต่เพียงคนหนึ่งแล้วเช่นนี้ก็ย่อมเป็นการไม่ชอบด้วย ความมุ่งหมายของกฎหมาย กล่าวคือ กฎหมายคงประสงค์ให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการหรือรัฐมนตรีสั่งราชการและปลัดอำเภอคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ สำหรับกรณีที่หารือมาเกี่ยวกับรองปลัดกระทรวงตามมาตรา ๑๖ ก็ดี และเกี่ยวกับรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีตามมาตรา ๒๒ ก็อาจตีความได้โดยนัยเดียวกับมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๔๑ เพราะว่าในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๒ ดังกล่าวนั้น ได้บัญญัติข้อความไว้ทำนองเดียวกันอาศัยเหตุดังกล่าวมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า อาจมีรองปลัดกระทรวง รองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๕๕